

Van circulariteit een sport maken

Sportpark Middenmeer loopt voorop

De gemeente Amsterdam heeft als doel om in 2030 een halvering van het gebruik van nieuwe grondstoffen te bereiken en in 2050 een volledig circulaire stad te zijn. Dat wil zeggen: een stad waarin grondstoffen en materialen hergebruikt worden om verspilling en afval te voorkomen en kringlopen te sluiten. In de Strategie Amsterdam Circulair 2020-2025 staat dat de gemeente zelf het goede voorbeeld wil geven, door het ondersteunen van de ontwikkeling van circulaire producten en diensten die gebruikmaken van hergebruikt materiaal en door op te treden als *launching customer* van deze producten en diensten. Op Sportpark Middenmeer wordt de daad bij het woord gevoegd.

Auteur: Sarah Westenburg

Dankzij een vruchtbare samenwerking tussen de gemeente, het bedrijf Arte-Nova en joint venture GreenMatter is Sportpark Middenmeer hét visitekaartje voor de veelzijdige toepassingsmogelijkheden van gerecycled kunstgras. Fieldmanager sprak met drie bevoegde vertegenwoordigers van deze partijen.

Afvalberg

Dat er een noodzaak is om kunstgras te recyclen en te hergebruiken, is een feit. De gemeente Amsterdam alleen al heeft per jaar ongeveer tien tot twaalf kunstgrasvelden die vervangen moeten worden. Dat levert naar schatting zo'n 11.000 kg afval per veld op. Directeur Rogier Vink van GreenMatter: 'Hoe mooi zou het zijn om een menukaart te hebben met verschillende toepassingen voor hergebruik van al dat afval, waarbij ook een link met biodiversiteit wordt gelegd? Daar werken wij nu aan, samen met de gemeente en Arte-Nova.' Op de website van GreenMatter is inmiddels al een indrukwekkend aanbod van producten van gerecycled kunstgras beschikbaar: van grastegels, beschoeiing, palen, planken, bloembakken,

banken en tafels tot aan fitnessvlonders, vissteigers en fietsbruggen.

Teamwork

De drie partijen zorgen met elkaar voor een optimale kruisbestuiving van kennis over recycling van sportmaterialen, klimaatadaptief groenontwerp en de inrichting van de openbare sportruimte. Met behulp van de inrichtingsontwerpen van Arte-Nova kan de gemeente als *launching customer* fungeren en GreenMatter pakt de vraag voortvarend op. Samen bedenken ze innovatieve duurzame toepassingen voor gerecycled kunstgras en klimaatadaptatie én brengen ze die in de praktijk. Op het sportpark heeft men de smaak zelfs dusdanig te pakken, dat de medewerkers van de gemeente zelf met de producten van GreenMatter aan de slag gingen. Zo is de gevel van de schuur waarin materieel van het sportpark staat opgeslagen bekleed met planken van gerecycled kunstgras.

Totaalconcept

Circulariteit is slechts één van de duurzaamheidsaspecten waarvoor op Sportpark

Rogier Vink

Peter van Aalst

Peter Vergeer

Middenmeer aandacht is. In de Kunstgrasnota heeft de gemeente als ambitie vastgelegd 'om sportieve, duurzame, natuurinclusieve en klimatologische kwaliteiten van sportparken als integraal geheel te versterken'.

Kunstgrasvelden met verharding eromheen zijn een recept voor hittestress. In de huidige en toekomstige tijd zijn er juist materialen nodig die waterdoorlatend en verkoelend zijn. Gezien de klimaatverandering zal die noodzaak alleen nog maar toenemen. Peter van Aalst, klimaatadaptief groenontwerper van Arte-Nova, houdt daar in zijn ontwerpen voor de inrichting van het sportpark al volop rekening mee.

In de klimaatadaptieve ontwerpen van Van Aalst komt de innovatieve ontwikkelkracht van GreenMatter goed van pas. Zo heeft GreenMatter op zijn verzoek een open, waterdoorlatende tegel ontwikkeld met kleine compartimenten erin. Die compartimenten zijn gevuld met aarde en ingezaaid met microklaver. Zo is er een mooi groen terras ontstaan, waar bezoekers en sporters van kunnen genieten. Ook wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van een boomspiegelplaat van gerecycled kunstgras, met een binnenring van ongeveer 25 cm doorsnee met kleine gaatjes erin. Deze wordt gevuld met aarde en water. Zo kun je heel gespreid en gecontroleerd de kluit van nieuwe aanplant nat houden.

Transformatie

Al met al heeft het sportpark hierdoor een transformatie ondergaan. Het is méér dan alleen een sportpark; het is een heus stadspark geworden waar een breed scala aan bezoekers terecht kan om te recreëren. Het park is 42 hectare groot en momenteel het groenste park in Amsterdam. Het is 24 uur per dag toegankelijk, er is een fitnessroute, een skateroute, je kunt

Groen

Voor dit artikel spraken wij met:

- Peter Vergeer, beheerder van het Sportpark Middenmeer en locatiecoördinator van de eenheid Sport & Bos van de gemeente Amsterdam
- Peter van Aalst, klimaatadaptief groenontwerper en eigenaar van Arte-Nova Klimaat Adaptief Groenontwerp
- Rogier Vink, directeur van GreenMatter, een joint venture van Lankhorst Engineered Products en W&H Sports.

er wandelen, je hond uitlaten enzovoort. Er is zelfs een museum te vinden van de Stichting Vrienden van Watergraafsmeer. Peter Vergeer, beheerder van het Sportpark Middenmeer: 'Buurtbewoners hebben zoiets van: jeetje, ik wist niet dat dat kon wat jullie hier allemaal doen. Ik denk dat er voor ons als afdeling Sport en Bos nog wel winst te halen is door te zorgen voor meer bekendheid.'

'Als we het huidige Nederlandse groenbeeld willen behouden, maken we een grote denkfout. We moeten ons juist aanpassen. De oplossing ligt in circulair denken.'

Bewustwording

Meer bekendheid leidt ook tot meer bewustwording over de toekomstbestendige inrichting van de openbare ruimte. Vink: 'Gemeenten moeten beseffen dat hun verantwoordelijkheid niet stopt bij het wegbrengen van afval naar een verwerker. Zij moeten ook de regie nemen over wat er met dat afval gebeurt en hoe het hergebruikt wordt.' In de wetenschap dat alle bestaande kunstgrasvelden in Nederland de komende jaren nog tot een grote berg afval zullen leiden, is er dus nog volop werk aan de winkel voor alle betrokken partijen.

Interesse van andere gemeenten is er al. Vergeer verwelkomt die interesse en laat tijdens een rondwandeling graag alle initiatieven op het park zien. Ook is het mogelijk een digitale tour te doen, via de website van 'Kijk! Duurzaam!', een initiatief van een collectief van gedreven ondernemers met een groen hart. Via deze website willen zij inspireren en informeren door bezoekers een virtuele rondleiding aan te bieden in allerlei verduurzaamde woningen en sportverenigingen, waaronder Sportpark Middenmeer.

Gerecycled kunstgras: hoe zit dat?

Kunstgrasvelden die aan het eind van hun levenscyclus van circa acht tot tien jaar vervangen worden, worden na verwijdering in rollen vervoerd naar een verwerkingsbedrijf. Tijdens de verwerking worden de verschillende materialen van de kunstgrasmatten gescheiden, gereinigd en gerecycled. Zo ontstaan verschillende soorten herbruikbare grondstoffen, waaronder zand, infill en kunstgras-agglomerat. Het kunstgras-agglomerat wordt vervolgens weer gebruikt voor de hele reeks producten die GreenMatter aanbiedt. En het mooie is dat die producten aan het eind van hun lange (en nagenoeg onderhoudsvrije) levensduur van minimaal 50 jaar zelf weer 100 procent recyclebaar zijn. Daarmee is de recyclecirkel rond.

Al met al is Sportpark Middenmeer omgetoverd tot een inspirerende proeftuin

Visitekaartje

Voor GreenMatter is het Sportpark een mooi visitekaartje voor zijn veelzijdige aanbod producten van gerecycled kunstgras, die breed inzetbaar zijn in de openbare ruimte, maar bijvoorbeeld ook in particuliere tuinen. De oorsprong van GreenMatter ligt weliswaar in de sportwereld, maar Vink verwacht dat het bedrijf in de toekomst in veel meer sectoren actief zal worden. Aan innovatieve ideeën geen gebrek, mede dankzij samenwerkingspartner Lankhorst Engineered Products. Lankhorst beschikt over uitgebreide onderzoeksfaciliteiten en is gespecialiseerd in het ontwikkelen en produceren van gerecyclede plastic producten van de hoogste kwaliteit, die als vervanging kunnen dienen voor staal, beton en hout.

Monitoring

Al met al is Sportpark Middenmeer omgetoverd tot een inspirerende proeftuin, of beter gezegd proefpark, voor circulariteit en klimaatadaptiviteit. Omdat het deels om experimentele toepassingen gaat, is het van belang om te monitoren of alles uitpakt zoals van tevoren bedacht is. Hoe houden de materialen zich in de loop van de tijd? Hoe ontwikkelen de vochtigheid en de temperatuur zich in de groene tegels en beplantingsbakken? Hoe doet de nieuwe beplanting het? Deze monitoring wordt vervolgens weer als input gebruikt voor het klimaatadaptieve beplantingsplan waar Van Aalst aan werkt, op basis van de producten van GreenMatter. Reden genoeg dus om de circulaire ontwikkelingen op dit Sportpark te blijven volgen.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!